

– Договорът ти със словашкия университет е до есента на 2012-а година, а ти се втурваш в нова посока, вече си в Берлин. Очевидно има причина някаква?

– Не забравям уговорката да бъде пределно откровен в нашия разговор. За мен тази книга, диалогът, който следва всичките мои петдесет години, е и лична изповед. Затова няма да спестя новото разочарование. Изненадан бях в Словакия от малкия брой кандидат-студенти през първата година, а през следващата не се яви никой. Причината се оказа неслучайна. Законите в тази страна не са в полза на ромския етнос, бих дал само един пример, с малките деца – за да влязат в училище, трябва да преодолеят сериозен тест за владеене на словашки език. Вече стана дума за това, че е много трудно за седемгодишното дете, което е проговорило на майчин език, да бъде наравно с другите ученици. И ако тестът не е положителен, изпращат детето в „специални училища“, т.е. за деца с психични отклонения!!! Мисля, убеден съм, че това е грубо и несправедливо, това е проява на дискриминация. Не се страхувам и не е силно казано да добавя, че е и знак за расизъм, за институционален расизъм. Така започна моето разочарование, някак безсмислени станаха усилията да продължа с езиковите изследвания, със занятията в университета. И както неведнъж се случва в моя живот, съдбата ми подсказа нов път. От няколко години брат ми и сестра ми живеят в Германия, говорили сме неведнъж, че е добре да бъдем по-близо, да сме заедно. Премислях дълго, съпоставях позитивите и неудобствата, трудностите и привлекателните поводи. Имах работни контакти с Хумболтовия университет, със Свободния университет в Берлин. Насърчи ме и професор Клаус Шьониг, познавахме се от лингвистична конференция в Анкара. Той конкретно предложи лекционен курс за ромите мюсюлмани, за балканската диалектология, помогна и за връзката с Института по туркология. Така с желание се заех с новата работа – има смисъл да се работи, да се помага на стотици хиляди хора, дошли от цяла Източна Европа тук, в Германия, с надежда, с желание да променят живота си, да имат бъдеще децата им. Това е ново социално явление, заслужава да му посветиш усилия и воля.

– Това не е просто нов шанс, а и усмивка на съдбата?